

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Kunta- ja hyvinvointijaosto torstai 26.10.2023/ HE
41/2023 vp

Tilannekuvat: sote-henkilöstön saatavuus, sote-
palvelujen saatavuus, hoitojononot hoitotakuun
toteutumiseen liittyen

Toimenpiteet sote-alan henkilöstön riittävyys ja
saatavuuden turvaamiseksi: Hyvän työn ohjelma,
digitalisaatio-ohjelma sekä sote-alan koulutuksen
aloituspaikat

Henkilöstövajeesta

- Osaavien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden rekrytointi aiheuttaa haasteita käytännössä koko Suomessa
- Vaje osaavasta henkilöstöstä on pahentunut ja haastaa lakisääteisten palveluiden saatavuutta, laatua ja kehittämistä hyvinvointialueilla
- Haasteita on runsaasti etenkin ikääntyneiden palveluissa, lastensuojelussa sekä mielenterveyspalveluissa. Terveyskeskusten lääkäri- ja hammaslääkärivaje on huomattava³

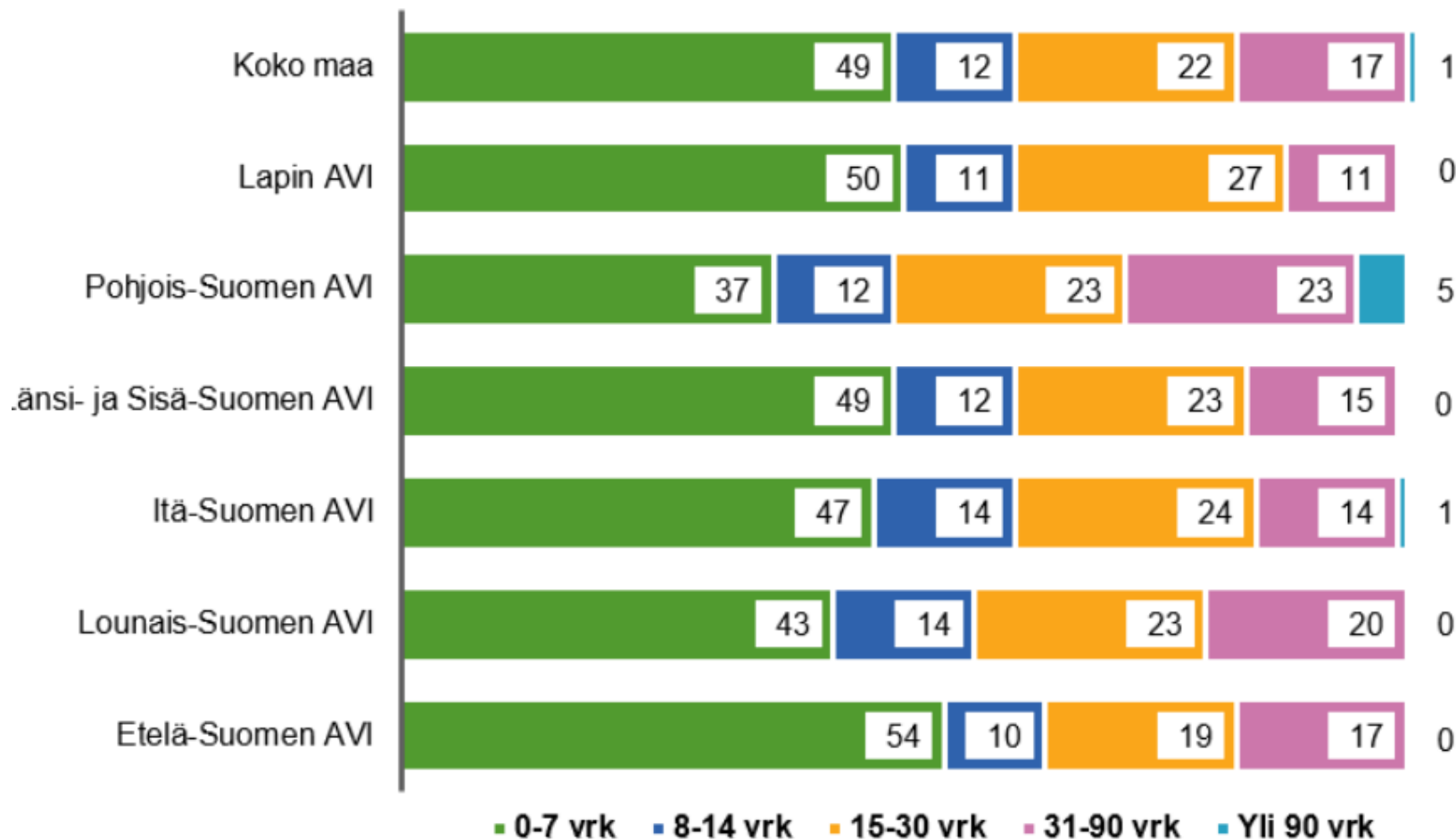
Henkilöstövajeesta

Suurimpia sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstövajeryhmiä vuonna 2022, kumulatiivinen kertymä käyttäen htv-korjattua toimipaikkahaastattelua

- Lähihoitajat 6140
- Sairaanhoitajat 5336
- Lääkärit 865
- Sosiaalityöntekijät 475
- Kuulontutkijat ja puheterapeutit 384
- Hammaslääkärit 370

Myös pelastuslaitoksissa hyvinvointialueilla on pelastajapula, jonka syveneminen vaikuttaa kriisi- ja onnettomuustilanteiden hoitamiseen

Toteutuneiden perusterveydenhuollon avosairaanhoidon kiireettömien käyntien* odotusajat hoidon tarpeen arvioinnista lääkärin vastaanotolle eri aluehallintovirastojen alueella maaliskuussa 2023, %

*fyysiset käynnit sekä etäasioinnit

Lähde: [Avohilmo Hoitoonpääsy perusterveydenhuollossa](#)

Hoitoon pääsy perusterveydenhuollossa syyskuussa 2023

- Hoitotakuun tiukentumisen jälkeen THL:n Avohilmo-rekisterin ensimmäisten tietojen perusteella 14 vuorokauden enimmäisaika toteutui eri hyvinvointialueilla perusterveydenhuollon avosairaanhoidon kiireettömissä käynneissä, joissa hoidon tarpeen arvio oli tehty 1.9.2023 tai sen jälkeen
 - 82 – 98 prosentissa lääkärikäynneistä
 - 90 – 99 prosentissa käynneistä kaikki ammatit huomioon ottaen

Hyvinvointialueiden vaikeutunut työvoimapula on heikentänyt myös erikoissairaanhoidon kiireettömän hoidon saatavuutta

- Elokuun 2023 lopussa lähes 178 000 potilasta odotti pääsyä kiireettömään erikoissairaanhoidon hyvinvointialueiden sairaaloissa.
- Yli puoli vuotta hoitoa odottaneita potilaita oli lähes 30 500, mikä oli 9 400 potilasta enemmän kuin vuoden 2023 huhtikuussa.
- Elokuun lopussa 2023 polven tai lonkan tekonivelleikkaukseen odottajien kokonaismäärä oli kasvanut yli 2 600 odottajalla
- Kaihileikkaukseen yli puoli vuotta odottaneiden määrä oli laskenut verrattuna huhtikuun 2023 loppuun.
- Yli kolme kuukautta mielenterveyspalveluita odottaneiden lasten ja nuorten määrä oli noussut verrattuna huhtikuuhun 2023.

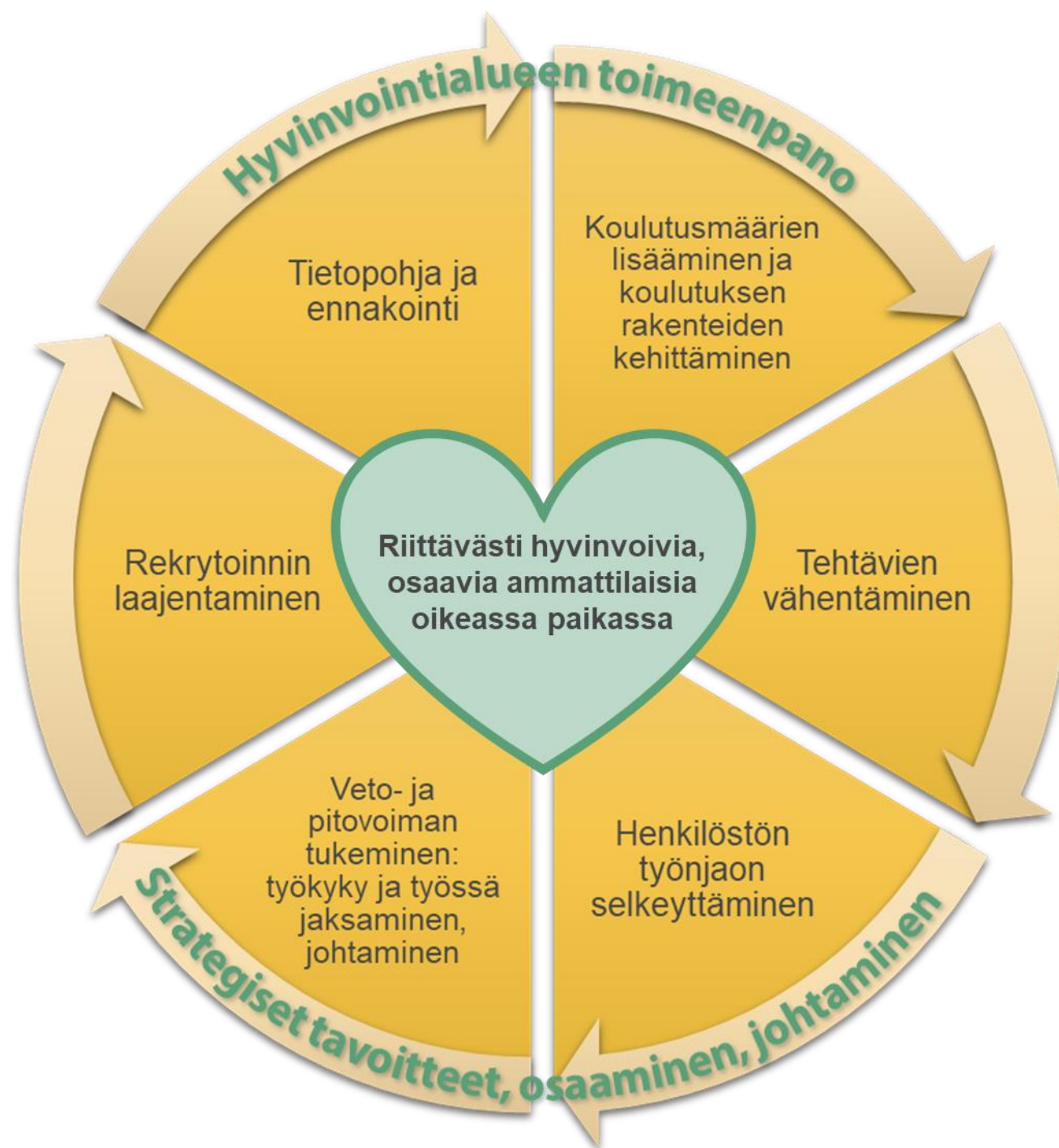
Kela-korvausten nostaminen

- Hallitusohjelman mukaisesti Kela-korvausten korottamisella pyritään purkamaan perusterveydenhuollon hoitojonoja.
- Hallitus sopi budjettiriihessä Kela-korvausten nostamisesta yhteensä 500 miljoonalla eurolla vuosina 2024–2027. Summasta valtion rahoitusosuus on 335 miljoonaa euroa.
- Ensi vuodelle korvaustaksojen korottamiseen varattiin rahoitusta noin 97,5 miljoonaa euroa, josta valtion rahoitusosuus on 65,3 miljoonaa euroa.

Hyvän työn ohjelma sote- ja pela-alan henkilöstö riittävyys, saatavuuden ja pysyvyyden turvaamiseksi

- Hallitusohjelman kirjaukset ja edellisen hallituksen tiekartan ehdotukset
- Vuoden 2023 aikana
 - Hyvän työn ohjelman toimeenpanosuunnitelman valmistelu, julkistus marraskuussa
 - Linjattujen toimenpiteiden toteuttaminen
- Ohjelman toimeenpanoon budjettiriihen kirjausten mukaisesti varataan yhdeksän miljoonan euron kertaluontoinen määräraha hallituskaudelle.
 - Tästä 3,5 miljoonaa euroa vuodelle 2024
 - Määrärahalla myös varmistetaan kansallisella tasolla riittävä tietopohja ja ennakointi henkilöstön tarpeesta ja koulutusmääristä tuleville vuosille.

Digitalisaatio-ohjelma

Henkilöstöpulan ratkaiseminen edellyttää toiminnan tehokkuuden ja tuottavuuden lisäämistä: osaratkaisuna on uuden teknologian käyttöönottoaminen sekä toimintaprosessien muokkaaminen sitä hyödyntäväksi. Ohjelman vaikutus toteutuu kolmen kanavan kautta:

1. Lainsäädännön kehittäminen mahdollistamaan ja tukemaan digitaalisten palvelumallien luomista.
2. Kokeiluhankkeet, joiden avulla kerätään tietoa uusien teknologioiden (esim. tekoäly) vaikuttavuudesta sekä lainsäädännön toimivuudesta.
3. Digitalisaatio-ohjelmaan luodaan strateginen visio työnjaosta valtion ja hyvinvointialueiden välillä. Tavoitteena on luoda kansallinen digitaalisen palveluohjauksen toimintamalli, joka hyödyntää jo saatavilla olevat kansalliset ratkaisut kuten Omaolo, Omakanta, Suuntima ja Sähköinen Perhekeskus.

Sote-alan koulutuspaikoista

- Budjettiriihen kirjauksella aloituspaikkoja korkeakoulutukseen saadaan hieman lisää.
- STM:n näkemyksen mukaan suurimmilla vajealoilla on koko hallituskauden ajan tarpeen lisätä aloituspaikkojen määrää.
- Aloituspaikkojen lisäksi tarvitaan joillain ammattialoilla muita toimia.
 - Esimerkiksi sosiaalityöntekijävajeeseen voidaan vaikuttaa aloituspaikkamäärien lisäämisen ohella myös sujuvoittamalla kouluttautumista sosiaalityöntekijöiksi.